

Radoljce, Krajnja, Novigamesta in Kamnika že v vsih županijah; v 211 srenjah družih peterih kantonov pa se dokončanje volitev tudi bolj in bolj bliža. Upati torej smemo, de bomo o kratkim zamogli osnovo vsih županij krajnske kronovine naznaniti.

Novičar iz Ljubljane.

Ravno zdej se razpošilja po mestu imenik volivcov, ki imajo pravico, odbornike prihodnje Ljubljanske županije voliti. Volivcov iz 1. volitniga reda je 176, iz 2. reda 475, iz 3. pa 277. Dán volitve za 3. red (ki bo prvi volil) je 1. oktober; za 2. red 3. oktober, za 1. red 5. oktober. Osim dni pred volitvijo bo vsaki volivec dobil na dom povabilo k volitvi in listek, na kteriga bo tistih 10 mož zapisal, ktere on voli; na ta volitni listek, kteriga tudi zapečatiti zna, če hoče, ni treba volivcu svojiga imena zapisati, ampak on ga le izroči volitni komisii, ki ga — brez de bi ga odperla in pregledala, v naberavnico verže. Volitev je v veliki izbani (Saal) mestne hiše (Rathhaus). Čas volitni list v gori oznanjenih dnevih oddati je vselej od 8. do 12. ure dopoldne. Popoldne ob štirih naj pridejo volivci še enkrat, ker se zna primeriti, de izvoljeni ni predpisane čezpolovičnice glasov dobil in bo še enkrat treba voliti. Volitna komisija bo razun cesarskiga komisarja obstala za vsaki red iz predsednika, ki se voli iz sedanjiga mestniga odbora, in iz 4 mož iz verste volivcov. Za predsednika volitne komisije 1. reda je izvoljen g. Dr. Kavčič, za predsednika 2. reda gosp. Karl Holcer, za predsednika 3. reda pa Dr. Bleiweis. — Gotova je, da je undan od c. k. nadsodije iz Celjovca okrajni zborni sodii v Krajnu, predvčerajšnjim pa deželni sodii Ljubljanski oistro povelje dospelo, v prihodnje vse vprašanja in odgovore takih hudodelnikov, prič i. t. d., ki sodnega (pri nas nemškega) jezika ne umejo, najpred v njih maternem, potem pa spodej v sodnem jeziku v zapisnik ali protokol zapisavati. Dolgo so se gospodje slovenskih sodij branili, po slovensko pisati, in so (se vé, da ne vsi) take želje nespametne imenovali; zdaj pa vendar ne bo drugači, in tako je prav in po pravici. Kdo ne vé, koliko pomot se je zgodilo, dokler so zapisnike le po nemško pisali! Posihmal se ne bodo mogle take napake več pripetovati; zakaj izpraševani bo umél, kaj da se pisavcu napoveduje. Če bo slišal, da ni kaj prav, se bo koj oglasil, da se ne zapiše pomota, ampak njegovo govorjenje. Prebirali so sicer doslej hudodelnikom, pričam i. t. d. po nemško zapisane odgovore; ali včasih le poverh, in tako je večkrat ravno tam pomota ostala, kar se izpraševavcu ni iz nemškiga prestavilo. Pa, ko bi se bilo izpraševanemu tudi vselej vse prav natanko poslovenilo, kdo bo podpisal brez nezaupljivosti v nerazumljivem jeziku zapisane odgovore, po kterih bodo dostikrat čez njegovo življenje ali smert sodili? Na nemško pa naj bi se po naši misli odgovori nikar ne prestavljali sproti, ampak pozneje, ako bi bilo treba (ako se mora namreč zapisnik nemški nadsodii i. t. d. poslati); sicer bo preveč nepotrebne in mudnega pisanja. Tudi naj bi slavna nadsodija Celjovška, ker se je prepričala, da se v tej reči po postavi ne ravna, zgornjega povelja ne dajala vsaki sodii posebej, ampak nemudama vsim, da se ne bodo pravici v škodo nekteri vradniki več zanašali, da bo morebiti vendar le nemščina sama obveljala. — Zbornice za kupčijstvo in obertnijstvo (Handels- und Gewerbskammer) tudi za Krajnsko deželo so po ministerskim sklepu od 6. t. m. dovoljene. Te zbornice se bojo imele za prid kupčijstva in obertnijstva naše dežele potegovati. — Kolera, ki dosihmal Ljubljanca-

nam prizanešuje, razsaja zlo po nekterih krajih Dolenskiga. — Začetek šol za gimnazij je na 1. dan oktobra prestavljen. —

Novičar iz mnogih krajev.

Konec tega mesca bojo šli Cesar armado ogledat, ki na Tiroljskim in Vorarlberskim stoji. — Po nasvetu ministerstva je prišla nova postava na dan, ki zadeva kvarte, pratike, časopise vunanjih deželá in oznanila po časopisih in družih očitnih potih. Štempelj za kvarte je po ti postavi ponižan, in za kvarte žlahnejši robe 10 krajc., scer pa na 5 krajc. postavljen; za pratike in kolendre sploh je štempelj za 3 krajc. ukazan; vsak politiški časopis vunanjih deželá mora štempelj 2 krajc. imeti; vsako oznanilo po časopisih, (kakor so — postavimo — v naši dokladi) mora štempelj 10 krajc. imeti. Sploh se sliši, de je ta nov davk za razglase ali oznanila toliko menj primerin, ker je štempelj za kvarte ponižan; bolj primerno bi bilo, ko bi se bil štempelj za kvartopirce veliko povikšal, za druge potrebne reči pa ponižal ali clo odpustil. — Za Ogersko deželo je bila te dni deželna vstava razglašena; enaka je vstavam družih dežel. Tudi vžitni davk za to deželo bo kmalo vredjen. — Žandarmarija vsiga cesarstva ima zdej že 10,600 mož. — Nekdo je prerajtal, de sedanje armade vsih deželá skupej imajo 4 milijone vojakov (soldatov). — Zbor šolskih svetovavcov se posvetuje pri ministerstvu úka zdej tudi zastran potrebnih novih učilnic za učitelje. — Postave za samostane (kloštre) bojo prišle kmalo na dan. — „Südslavische Zeitung“ naznani, de so kmetje iz Dolenskiga in Štajarskiga prišli v Zagreb bana vprašat: ali imajo župane voliti ali ne? Ban jih je prijazno sprejel in tako natanjko podučil, de so šli prav zadovoljni domú. — Sliši se, de zraven bobna bojo prihodnjič pri vsih naših armadah tudi pišali pri marširanju vpeljane. — V Londonsko razstavo se vina ne bojo jemale. — Nek vojaški zdravnik Dr. Neuhold priporoča zoper govejo kugo v koščkih po hlevu položeno kafro in umivanje bolne živine z merzlo vodo. — Zoper kolero se je pri delavcih na Semeringu tista štupa posebno dobro skazala, ktero zdravnik „Doverische Pulver“ imenujejo. — Generalu Haynauu, s kterim so delavci v Londonski olarii tako gerdo ravnali, so v Hanovru (na Nemškim) mačkino godbo napravili, ki ga je prisilila, to mesto koj zapustiti. Avstrijanska vlada se je pri Angležki pritožila zoper ta graje vredni napad svojiga slavniga generala — Na Nemškim se je nov oginj vnel na Heskim; cela dežela se je zoperstavila zoper ravnanje ministrov, ki hočejo od kneza deželi podeljeno vstavo podreti. Knez je bežal na Hanovransko. Kaj bo iz tega, se še ne vé.

Objasnjenje.

Vredništvo je prejelo iz Dunaja naslednje verstice v natis: »V pojasnjenje pretresa, ki se je v »Novicah« in v »Časniku« zastran besedi »županija« in »nadžupanija« pričel, bodi povedano, de sim jez gosp. vredniku »Časnika« le privatno pisal, naj se proti rabi teh besed postavi, de sim mu bil sicer svoje misli nagloma napisal, nikoli pa namenil, ravno tiste besede in v tisti obliki natisniti dati, kakor se je v listu 44. »Časnika« zgodilo; kar bo g. C. gotovo v spričbo resniče poterdil. Toliko v odvernjenje zamere. — Iz tega se tudi pojasni, zakaj nisim sam nič nasvetoval, zato namreč, ker g. vrednik »Časnika« dobro vé, kako de jez »Bezirkshauptmann« imenujem. Da mu pa ime nadžupan nikakor ne gre, sta tudi razlagovavca občinske ali županijske postave priterdila, in je sploh samo na sebi prejasno, kakor de bi treba bilo, več od tega razgovarjati. Lomski.

Današnjemu listu je pridjan 30. dokladni list.